

Dette er utdrag av oppsummeringen til konferansen «Kvinner på tvers», som samlet Osloavdelingene for en rekke fagforbund, holdt for arrangørene av Siri Jensen.

Siri Jensen er medlem av Kvinnefronten.

Kvinner på tvers

DETTE er den første konferansen i sitt slag. Det er i og for seg ikke nytt at fagforeninger samarbeider eller samarbeider med kvinnebevegelsen. Men det er nytt at rundt 200 kvinner – og noen få menn – fra mellom 40 og 50 ulike organisasjoner, på tvers av fagbevegelse og kvinnebevegelse kommer sammen for å diskutere strategi.

Og med det har vi skapt et forum med plass til kvinners virkelighet og krav, med rom til å tenke og handle utradisjonelt. Der kvinner ikke er problemet, men har styrke fordi vi er kvinner. Konferansen er

Et forum for kvinners virkelighet og krav

arrangert av foreninger, mange er til-litsvalgte, tildels sentralt i sine forbund. Samtidig er det et forum som ikke er bundet opp i fagforeningssystemet og de etablerte strukturene, der kvinnespørsmål og kvinner har en underordna plass.

Ta 6 timersdagsdebatten. I fagbevegelsen opplever vi at 6 timersdagen blir møtt som urealistisk, kravet bryter med rammene, passer ikke inn i forhandlingene, kan ikke prioriteres akkurat nå. Vi må føre kamp mot å stryke det av programmene. Men her er det et krav vi deler, med en slags selvfølgelighet, som svar på kvinners hverdag. For her er det rom for å legge kvinners virkelighet til grunn.

Vi vil ikke nøye oss med en tidskontoordning som skal veie opp for at arbeidslivet ikke er innretta for oss – kompensasjon for feil kjønn – vi vil endre hele arbeids og samfunnslivet. Og NHO-direktør Magnussen – med sine premisser om at «vi» ikke «har råd» som daglig dominerer media og samfunnsdebatt – blir her bare en parentes.

Herfra går vi tilbake for å intensivere kampen for 6 timers normalarbeidsdag med full lønnskompensasjon, og følge opp både allerede vedtatte og nye prøveprosjekter. Men motstanden vi møter er hard, og vi trenger å møtes igjen for å utvikle strategien. Vi tar med oss Sidsel Baucks ord: «Fjerning av 6 timersdagen med full lønnskompensasjon som målsetting er etter min mening et svik og et forræderi mot reell likestilling.»

Se på kvinnelønna. Mange er opptatt av at det ikke er mulig å gjøre noe med kvinnelønna innafor de etablerte rammene. Kravet om ei lønn å leve

– Vi vil endre hele arbeids og samfunnslivet, uttalte konferansen «Kvinner på tvers».

av sprenger både de økonomiske rammene og bryter med begrepsbruk og tenkemåte som gjør lønnsoppgjør for vanskelig for dem det faktisk gjelder.

I fagbevegelsens tradisjon blir kvinnene skjult bak begrepet lavtlønne og innestengt som et spesielt problem på hvert enkelt område, selv om mange flotte pionerkvinner har stått på for kvinners interesser. Kvinnebevegelsen har sett på kvinners inntekt i forhold til menn og har skaffet fram mye viktig kunnskap, men har i mye mindre grad forholdt seg til den praktiske kampen om lønna gjennom lønnsoppgjør og bruk av kampmidler.

Derfor må heving av kvinnelønna drives fram nettopp av et forum på tvers, som både kan bruke erfaringer fra begge tradisjonene og skape nye, og som kan la være å gå inn i forhandlingssystemets irrganger, men holde fast ved noen felles hovedkrav og presse forhandlerne nedenfra. Som kravet om et kvinnetillegg – til kvinnedominerte yrker og grupper – som har fått stor støtte på konferansen.

Mange har tatt opp at alternativet

til å sprengne rammene er å slåss med hverandre om smulene, bli splitta, fordi bare noen få kan få. Skepsisen er stor til lokale forhandlinger og personvurderinger.

Det er noen som er skeptiske til begrepet kvinnelønn – fordi det gir så mye motbør. Noen vil heller ha en allianse mellom lavtlønne. Dette er en diskusjon som bør fortsette. Samtidig må vi holde fast ved at begrepet kvinnelønn er et presist begrep for det faktum at vi i større grad lønnes som kvinnekjønn enn utfra yrke, utdanning og erfaring og at det inneholder

der sprengkraft for forandring.

Vår styrke og mulighet, som Kvinner på tvers, ligger i at vi står utenfor det etablerte systemet og kan konsentrere oss om det som er felles og utnytte styrken i å være mange. Vi kan utvikle nye måter å jobbe på, vi kan stille krav til myndighetene og mobilisere opinionen, samtidig som vi også har folk i forhandlingsposisjoner. Vi er overalt.

Det har kommet mange konkrete forslag til hva vi kan gjøre fram til tariffoppgjøret i 96:

- Sende inn krav om kvinnetillegg fra grunnplanet overalt
- En dags politisk streik
- Demonstrasjoner/fakkeltog
- Aktivisere flest mulig med stands og løpesedler
- Postkortaksjon – f.eks. til statsminister/finansminister/NHO med tekst «Er det meg de ikke har råd til?»
- Generalstreik

Og allerede nå kan vi være enige om å reise spørsmålet om det ikke er nødvendig å sprengne rammene for å heve kvinnelønna.

Så er spørsmålet: Hva gjør vi videre? Et forum som dette kan ikke skapes en gang for alle. Det sprenges av alt vi har å gjøre hele tida, det er nettopp på tvers, mot strømmen og må bevisst prioriteres om det skal ha noen sjanser.

Kvinner på tvers er først og fremst en idé, en måte å tenke på og jobbe på. Idéen om at samarbeid mellom fagforeninger, klubber, kvinneorganisasjoner på tvers, utafør systemet, formelt og uformelt, er nødvendig for å slå gjennom med kvinners interesser – i smått og stort.

Debatten har vist at det er grunnlag for samarbeid på tvers på mange saksområder: 6 timersdagen, lønna, forsvaret av grunnleggende sider ved velferdsstaten, kamp mot fjerning av overgangsstonaden for eneforsørgere med nye samboere, forsatt kamp mot toppløs servering og støtte til kvinner i kamp, som til SAS-klubben og Marianne Sølvberg. Oppfordringa går til dere alle – tenk «på tvers» i det daglige arbeidet!

«Kvinner på tvers»-konferanser er en måte å organisere en slik allsidig bevegelse på, en måte som er fleksibel og kan fange opp det lokale samarbeidet som foregår rundt omkring og som gir plass til stadige flere. Lokale konferanser med tilsvarende bredde som denne vil være mulig noen steder, f.eks. i tilknytning til 8. mars. Og vi er allerede enige om at det skal bli en ny landsomfattende «Kvinner på tvers» konfe-

ranse neste høst der flere organisasjoner vil få mulighet til å bli med som initiativtakere.

Arbeidet med konferansen har skapt et uformelt nettverk mellom organisasjonene som har samarbeidet og mellom alle oss her. Målsettingen må være at folk som står oppe i kamp, som på SAS-hotellet, kan ta kontakt med andre organisasjoner og enkeltpersoner som vil støtte. Ansvaret for dette hviler på oss alle, erfaringene så langt kan vi oppsummere neste gang. Til slutt, vi er her fordi vi er utålmodige – vi vil handling. Kanskje hadde noen håpet at vi skulle ha kommet lenger, f.eks. på lønnsstrategi. Andre er kanskje litt i tvil om den store enheten og tenker på alle dem som ikke er enige og ikke er her. Konferansen har også vist at vi er forskjellige. Det gir oss styrke. Vi skal ta vare på både mangfoldet og enigheten om å gå videre med alt det vi har felles. Og en ting er jeg sikker på, dette samarbeidet kan ikke stanses. Det kan stoppe opp midlertidig, i perioder kan vi mangle krefter, men Søstre, kamerater, dette er framtida!

Mange skeptiske til begrepet kvinnelønn